

Kolding kommune
Akseltorv 1
6000 Kolding

Arbejdstilsynet
Tilsynscenter Syd
Landskronagade 33
2100 København Ø

T 70 12 12 88
at@at.dk
www.at.dk

CVR 21481815

30. juni 2023

Vejledning

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg den 22. juni 2023 hos Munkevængets Skole, Munkevænget 2, 6000 Kolding. Vi talte med afdelingsleder Mads Secher-Kiib, afdelingsleder Christian Kvist, viceskoleleder Henrik Jørgensen, arbejdsmiljøkonsulent Lene Palmer Christensen, pædagogfaglig leder Anne Meldgaard Lu, skoleleder Stine Kirk Jensen og arbejdsmiljørepræsentant Jakob Staggaard.

Sag
20230026369/13
Ansvarlig:
Nanna Søllingvraae
Lauridsen

CVR 29189897
P 1003340115

En vejledning er ikke en afgørelse, men alene information om arbejdsmiljøreglerne eller anbefalinger til, hvordan et bestemt arbejdsmiljøproblem kan forbedres.

Side 1/3

Som vi oplyste på besøget, vil vi gerne vejlede jer om følgende arbejdsmiljøforhold:

Vejledning om psykisk førstehjælp

Arbejdstilsynet kan vejlede generelt om foranstaltninger vedrørende psykisk førstehjælp efter traumatiske hændelser i arbejdet. Det kan være hensigtsmæssigt, at I selv udformer de konkrete foranstaltninger, og at I inddrager de ansatte i en sådan udformning.

Det er voldsomt at opleve en traumatisk hændelse i arbejdet enten som skadelidt eller som vidne, og mennesker reagerer forskelligt på sådan en oplevelse. Nogle mennesker har så stærke reaktioner, at de ikke umiddelbart kan genoptage deres arbejde. Det kan fx være tilfældet, hvis de har opgaver, der indebærer kontakt med borgere, klienter eller kunder. Hos nogle mennesker viser reaktionerne sig først et stykke tid efter hændelsen.

Foranstaltningerne vedrørende psykisk førstehjælp skal sikre, at ansatte og ledelse handler hensigtsmæssigt, hvis der indtræffer en traumatisk hændelse i arbejdet.

En traumatisk hændelse defineres ved, at hændelsen fx indebærer:

- Alvorlig fare for egen eller andres sikkerhed eller sundhed
- Alvorlige skader

- Uventet død
- Alvorlige psykiske påvirkninger

Arbejdsgiveren skal sørge for, at ansatte, der har været udsat for en traumatisk hændelse, enten direkte eller som vidne, har adgang til psykisk førstehjælp.

Psykisk førstehjælp er ikke terapi eller behandling (psykologisk krisehjælp). Psykisk førstehjælp består af handlinger, der viser, at skadelidte ikke er overladt til sig selv, og den kan hjælpe skadelidte til en første bearbejdning af de ubehagelige oplevelser, og til at skadelidte kan bevare sin faglighed og sit selvværd. Det er vigtigt, at den, der yder førstehjælp, er opsøgende, fordi skadelidte ikke har overskud til at henvende sig til andre med et ønske om hjælp og støtte.

Personerne er udpeget til at yde psykisk førstehjælp skal have de nødvendige kompetencer til at gennemføre førstehjælpen. I kan instruere personerne i, hvad der er deres ansvar og opgaver, og tilbyde fx uddannelse, kurser eller temadage om psykisk førstehjælp. Det er vigtigt, at der udpeges så mange personer til at stå for psykisk førstehjælp, at det er muligt at tilbyde førstehjælp til ansatte umiddelbart efter, at en traumatisk hændelse har fundet sted.

Ved psykisk førstehjælp forstås, at der umiddelbart efter en traumatisk hændelse drages omsorg for ansatte, der, enten direkte eller som vidne, har været udsat for en traumatisk hændelse, ved at:

- Skabe ro omkring den/de skadelidte, tage styringen og bevare overblikket.
- Lytte nærværende, roligt og tålmodigt til skadelidtes fortællinger om oplevelserne.
- Søge at imødegå skadelidtes selvbebrejdelser.
- Sørge for, at skadelidte ikke kører alene hjem i chokeret eller omtåget tilstand og dermed er til fare for sig selv eller andre. Vurdere om der er behov for at ledsage skadelidte til skadestue, såfremt der er påkrævet.
- Underrette skadelidtes pårørende om hændelsen og sikre sig, at skadelidte ikke er alene når denne kommer hjem.
- Aftale forløbet de kommende dage og uger med skadelidte.

Ansatte der har været udsat for en traumatisk hændelse er ikke altid selv i stand til at vurdere, om de har behov for psykisk førstehjælp, fordi de fx intuitivt ønsker flygte fra den voldsomme oplevelse og komme hjem, hvor der føles sikkert. Derfor er det vigtigt, at alle ansatte kender til procedurerne, så det sikres, at de involverede ansatte ikke undslår sig hjælpen, fordi der går for lang tid, inden den tilbydes.

Beredskabsplan

Det er vigtigt at have en god beredskabsplan for, hvad der skal ske, og hvem der gør hvad, hvis en ansat bliver udsat for en alvorlig ulykke eller traumatisk hændelse. Den skal være kendt af alle ansatte og skal fungere som en slags sikkerhedsnet, så alle ved, at der bliver taget hånd om én, når det er nødvendigt. Planen skal også sikre, at der bliver fulgt op på den alvorlige ulykke eller hændelse, at der udledes læring af det, der er sket, og at der iværksættes ulige tiltag med sigte på at undgå en lignende hændelse i fremtiden.

Alle skal vide, hvad de skal gøre, hvis hændelsen indtræffer, fx hvem de skal kontakte først, og hvem der er udpeget til at stå for psykisk førstehjælp. Alle skal desuden vide, hvilke handlinger de kan forvente, der bliver gennemført efter en traumatisk hændelse. Når I skal fastlægge indholdet af foranstaltninger vedrørende psykisk førstehjælp, kan det være en god idé at sørge for, at alle ved, hvor de finder de relevante oplysninger, og at oplysningerne er tilgængelige der, hvor I skal bruge dem.

I kan fx udarbejde en liste med telefonnumre på ansvarlige ledere, på de personer, der skal stå for førstehjælpen samt på alarmcentral og politi, og hæng den op, fx i et personalerum, hvor den er synlig for alle ansatte.

Der kan ligeledes udarbejdes en liste over, hvem der evt. skal kontaktes i tilfælde af ulykker eller traumatiske hændelser, når det gælder underretning af familie/pårørende.

Nærmeste leder og arbejdsmiljørepræsentant skal orienteres hurtigst muligt efter ulykken eller hændelsen har fundet sted. Leder eller anden udpeget person sørger for at indkalde afløser for den skadelidte, hvis det er nødvendigt. Leder tager i samråd med fx arbejdsmiljørepræsentant/tillidsrepræsentant stilling til, om lægelig eller professionel krisehjælp skal tilbydes.

For en nærmere beskrivelse af psykisk førstehjælp henvises til Arbejdstilsynets vejledningsmateriale, "AT-vejledning om voldsrisiko i forbindelse med arbejdets udførelse". Se <https://at.dk/regler/at-vejledninger/vold-d-4-3/>, se særligt afsnit 5.1.1.

Arbejdstilsynet kan desuden henvise til en spørgeguide, hvor det blandt andet fremgår, hvad psykisk førstehjælp er. Spørgeguiden finder I på følgende link: <https://at.dk/media/2881/spoergeguide-psykisk-foerstehjaelp.pdf>

Vi opfordrer jer til at orientere arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanter, der er berørt af vejledningen, om den.

Følg jeres sag digitalt

Få overblik over denne sag og eventuelle andre sager med Arbejdstilsynet på vores selvbetjeningsløsning [Arbejdsmiljø i din virksomhed](#).

Ring, hvis I har spørgsmål

I er velkomne til at ringe til Arbejdstilsynet på 70 12 12 88, hvis I har spørgsmål til vejledningen.

Venlig hilsen

Nanna Søllingvraae Lauridsen
Tilsynsførende